44ste jaar. — Nr 15. Donderdag 4 Februari 1897.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt n° 37-39, te Tongeren.**

ABONNEMENT:
Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** »
Een » » **4** »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn voorafbetaalbaar.
Aankondigingen **15** centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 4 FEBRUARI 1897.

De Kamer.

Zitting van 2 Februari.

De Kamer begint de bespreking van het wetsontwerp op de inspectie der mijnen.

M. Alfred Defuisseaux verdedigt breedvoerig het eerste deel van het ontwerp.

M. Wittinck geeft lezing van eene geschreven redevoering, waarin hij de Kamer aanzet het ontwerp der socialisten te stemmen.

Daarna begint hij in luikerwaalsch, zijne moedertaal, zegt hij, het verhaal der ongelukken van het mijnwerkerswezen.

Deze redevoering wordt opgenomen door eenen stenograaf, die het luikerwaalsch verstaat.

M. Beernaert, den spreker onderbrekend : Het bureel is niet ingericht om dergelijke redevoeringen op te nemen.

M. Brenez. Wij ook verstaan niets van de vlaamsche redevoeringen.

M. Fléchet. Indien men de 30 verschillende vlaamsche dialekten van België sprak, zou de stenografie insgelijks machteloos zijn.

Het is dus levendig te betreuren, dat deze waalsche weerwraak is ingegeven door vlaamsche redevoeringen van afgeveerdigden, die volmaakt goed fransch spreken.

M. de voorzitter. Er is geen reden om deze bespreking voort te zetten. Het bureel zal bijeenkomen, om het punt door de waalsche minderheid opgeworpen, te onderzoeken.

M. Wittinck zal het slechts aan zich zelven te wijten hebben, indien zijne redevoering niet in het beknopt verslag verschijnt of gestenographieerd wordt.

Zitting van 3 Februari.

M. Smeets protesteert tegen de meer dan korte wijze, waarop de waalsche redevoering van M. Wittinck in het *Beknopt Verslag* is weergegeven.

M. de voorzitter. Het bureel is nog niet bijeengekomen om eene beslissing te nemen.

De Kamer zet de bespreking voort over het wetsontwerp op het mijntoezicht.

M. Cavrot spreekt eene lange redevoering uit en klaagt er bitter over dat men in het wetsontwerp geene rekening gehouden heeft van de socialistische eischen.

Deze redevoering is eene ware hutsepot waar alles in voorkomt, tot de uitdrijving van Pourbaix toe.

M. Mansart tracht de meerderheid te overtuigen dat het noodig is het mijntoezicht uit te oefenen door de werklie zelf.

Hij maakt den lof van M. Nyssens, die in de mijn is afgedaald en zich nu heeft kunnen overtuigen van den ellendigen toestand der arbeiders.

Dat al de leden der Kamer het voorbeeld volgen van M. den Minister, en zij zullen niet weigeren eene wet van menschlievendheid te stemmen.

De Senaat.

Zitting van 2 Februari.

M. Hardenpont leest eene petitie, geteekend door al de raadsleden van het verbrekingshof, die eenparig de verwerping vragen van 't wetsontwerp, strekkend het vlaamsch als officieele taal te beschouwen, waarvan de uitvoering op ontelbare moeilijkheden zou stooten.

Men leest daarna eene petitie van inwoners van Ieperen, waarin deze protesteeren tegen de redevoering, uitgesproken door M. Surmont.

Bij ordemotie stelt M. de baron de Bethune voor niet te stemmen over de wet, voor vrijdag namiddag, wat aangenomen wordt.

M. Léger, van Gent, maakt breedvoerig het historiek der vlaamsche taal en somt eene lange lijst letterkundigen op, die zich beroemd maakten, en wiens werken in alle talen werden overgezet.

Hij wijst op het belang der vlaamsche dagbladen, en zegt dat het vlaamsch eene rechterlijke letterkunde bezit, die zoo volledig mogelijk is.

Ten slotte drukt hij de hoop uit dat de Senaat de wet zal stemmen.

Zitting van 3 Februari.

De Senaat zet zijne beraadslaging voort over het wetsontwerp-Coremans-De Vriendt.

M. Poncelet, senateur voor Dinant, spreekt ten voordeele van het wetsontwerp.

Alhoewel Waal, zal ik eene wet stemmen, omdat de eischen der Vlamingen wettig zijn.

M. Steenackers verdedigt op zijne beurt het ontwerp.

Graaf van den Burght, senateur voor Brussel, neemt de wet niet aan, omdat het niet mogelijk is wetten in het vlaamsch te vertalen.

Als men 12 beëedigde vertalers in een cel opsloot om eene vertaling te doen, zouden zij alle 12 een ander product voor den dag brengen.

Hij zal dus tegen de wet stemmen.

M. de Selys-Longchamps (vader), senateur voor Luik, zal er ook tegenstemmen.

Koperen centen.

Meer dan eens heeft men reeds naar inlichtingen gevraagd over de aanstaande inwisseling van het kleine kopergeld, 1 en 2-centiemen stukken :

Ziehier wat de *Moniteur* er hierover afkondigde :

1. Te beginnen van 1 Maart 1897, zal de Nationale Bank, handelende als staatskassier, de Belgische stukken van 1 en 2 centiemen aan pari verwisselen, tegen in België wettigen loop hebbende standpenningen.

2. De te verwisselen sommen mogen niet minder dan 10 fr. bedragen.

3. De verwisseling der sommen van minstens 10 fr. en geene 100 fr. te boven gaande zal, van den 4 tot den 12 en van den 18 tot den 28 van iedere maand, rechtstreeks gedaan worden aan de winketten der Nationale Bank, te Brussel, en in hare agentschappen in de provinciën.

Voor de sommen van meer dan 100 fr. moeten de houders zich bij brief, wenden tot den gouverneur der Nationale Bank, die hem in elk geval bijzondere onderrichtingen zal doen geworden voor het aanbieden der te verwisselen stukken.

4. De ter verwisseling aangeboden stukken, welke ook hun gezamentlijk bedrag zij, moeten in zakken van ten hoogste 20 fr. bedrag behelsd wezen. Al de zakken moeten een stevig in perkamentlinnen of in karton opschrift dragen, met den naam en de woonst van den deponent en de waarde van den inhoud.

5. Eene voorloopige kwitantie zal den deponent worden afgegeven en na onderzoek vereffend worden.

6. De koperen plaatjes, welke geenen afdruk zouden behouden hebben, alsook de andere munten, welke geene Belgische stukken van 1 en 2 centiemen zijn, zullen beschouwd worden als hebbende hunne waarde verloren. Zij zullen den deponenten worden teruggeven na ingesneden te zijn geweest, indien zij worden teruggevorderd, op het oogenblik der vereffening, vermeld bij bovengemeld § 5.

NIEUWS
uit de stad en de omstreken

MAESEYCK. — HULDEBETOOGING. — Meer dan tweehonderd personen namen dinsdag deel aan het banket dat ter eere des heeren Helleputte en de Grünne werd gegeven.

Bij gebrek aan plaats in de feestzaal, zag het komiteit zich genoodzaakt verscheidene inschrijvingen te weigeren.

Ten 11 ure 's morgens had de bijeenkomst der deelnemers aan de statie plaats.

Bij de aankomst van den trein werden de feesthelden verwelkomd door de plaatselijke overheid. Na het spelen van het vaderlandsch lied, begaf de stoet zich in de volgende orde naar de feestzaal :

De harmonie *Concordia*, de fanfaren *De Maasgalm*, de heeren de Grünne en Helleputte vergezeld van de leden van het uitvoerend feestcomiteit; de heeren Ministers en andere genoodigden vergezeld van Maeseyck's gemeenteraadsleden en de leden van het inrichtingskomiteit, vervolgens de deelnemers der vier kantons Bree, Peer, Achel en Maeseyck.

Na den welkomsgroet door den heer voorzitter van het feestkomiteit, heeft de aanbieding van de twee prachtige ingelijste portretten plaats. De heer Sak, schoolopziener, heeft namens de katholieke onderwijzers, het woord gevoerd.

De volgende heildronken werden bij het nagerecht ingesteld ; de heer Stiels, voorzitter, aan Paus en Koning ; de heer Byvoet aan de helden van het feest ; de heer Ceelen aan de heeren Ministers ; de heer Le Roy aan de rechterzijde van Kamer en Senaat ; de heer Moors aan Mgr Rutten ; de heer Powis de Tenbossche aan de feesthelden en genoodigden.

Eene som van 200 fr. werd door de heeren de Grünne en Helleputte aan het Vincentius-Genootschap overhandigd overhandigd om de armen insgelijks toe te laten eenigermate aan de huldebetooging deel te nemen.

RUCKELINGEN o/J. — Waltherus Gelée, de metselaar, wiens verdwijning te Glous wij gemeld hebben, is nog niet teruggevonden. Men denkt dat hij ergens onder de sneeuw zal begraven zijn, want al de rivieren zijn vruchteloos onderzocht.

LOMMEL. — Dinsdag namiddag ging de 18jarige J. H., wonende op het gehucht Kerkhoven, op eene vrij diepe sloot schaatsenrijden. Nauwelijks had hij een half uurtje lustig rondgereden of opeens brak het ijs, met het treurig gevolg, dat hij in de diepte verdween.

Zijn lijk is opgevischt. H. was een braaf en oppassend jongeling en de steun zijner ouders.

Op den markt van Tongeren van heden donderdag waren te koop gesteld : 235 koeien en kalveren, 0 schapen, 200 vette varkens, 725 baggen, 154 loopers.

Paardenmarkt te Tongeren donderdag, 11 FEBRUARI.

BINNENLAND.

Men meldt uit Luik :

Op den weg van Tilleur naar Saint-Nicolas, heeft men een man gevonden, die door een lötal dolk- of messteken getroffen was. Het slachtoffer, Nicolas Renwart, werd in wanhopigen toestand naar het gasthuis van Luik gebracht. Hij werd 's avonds rond 9 ure aangerand toen hij van zijne verloofde terugkeerde.

— Men meldt uit Brussel :

Bij ministerieel besluit zullen voortaan op de zon- en godsdienstige feestdagen de militaire wachten tusschen 9 en 11 ure afgelost worden, opdat de officieren en manschappen de gelegenheid zouden hebben, hunne kerkelijke plichten te vervullen.

— De Waaierstraat van Brussel is alweer het tooneel geweest van eene moordpoging. Een man, die getrouwd was met eene vrouw, welke uit haar eerste huwelijk twee kinderen had, een zoon en eene dochter van 21 en 19 jaar, had haar reeds vroeger messteken toegebracht en was hiervoor veroordeeld. Maandag, uit de gevangenis komende, viel hij haar, nadat hij eerst eenige borrels had gedronken, opnieuw aan. Hij was vergezeld van drie andere deugnieten, die hem hielpen. Andere personen moeiden zich met de zaak en het gevecht werd algemeen. Een der vechters werd zwaar gekwetst naar het gasthuis gebracht. Wie de wond toebracht weet men niet.

— Een Brusselaar, die uit oorzaak van ziekte, verscheidene oefeningen der burgerwacht verzuimd had, kreeg op zijn ziekbed het bevel van den tuchtraad eene aanzienlijke som van boeten te betalen of zich gevangen te geven. Hij deed noch het eene, noch het andere, maar hij stierf en... werd begraven. Toen dit reeds een tijd geleden was, kwamen de gendarmen om hem aan te houden. En zij wilden zelfs het huis doorzoeken, om zich te overtuigen dat hij zich niet verborgen had.

— GAZONTPLOFFINGEN TE BRUSSEL. — Een gedeelte der hoofdstad werd maandag avond in opschudding gebracht door eene reeks gazontploffingen, die te midden der stad in de nabijheid van het stadhuis plaats hadden.

Op de Groote-Markt, voor den Leeuwentrap, vlogen de kasseien uit den grond op, stukken ijzer werden in de hoogte geslingerd, eene stelling stortte in en iedereen nam de vlucht, niet wetende wat er gaande was.

Het waren de onderaardsche gazleidingen, die, naar men meent, met eene electrische vonk in aanraking waren gekomen. Al de geleidingen der electriciteit waren verwrongen.

Er zijn geene ongelukken gebeurd, maar de schrik was groot. De « schouwen » der gazleidingen worden bewaakt.

De ontploffingen in de onderaardsche gazleidingen duren voort, op de plaatsen waar ook de electrische geleidingen liggen.

Dinsdag namiddag, rond 1 1/4 ure, werden al de gegoten ijzeren deksels der gazleidingen van af de Groote-Markt langs de Boterstraat en de Beurzestraat, tot aan het *Point Central*, met groot gerucht omhoog geworpen.

Er werden geene ongelukken veroorzaakt.

Op sommige plaatsen was de ontploffing zoo sterk dat de platen in stukken sprongen.

Het bestuur heeft de deksels doen openen om de gas te laten ontsnappen, die nog door aanraking met de electriciteit zou kunnen ontploffen.

— De Beurs van Brussel werd zaterdag in opschudding gebracht, door het onverwachte bezoek van het parket. De magistraten deden het voorbehouden gedeelte der groote bankiers ontruimen en ondervroegen een groot aantal wisselagenten, over het in omloop brengen van titels, die geen koers of geen weerde hebben.

— Zondag heeft in het Park weer een sneeuwfeest plaats gehad, dit is te zeggen eene tentoonstelling van beelden in sneeuw. Dat het met den dooi niet veel zal beteekend hebben laat zich verstaan. Ook heeft men niet weinig gelachen met een opschrift, dat de menschen uitnoodigde te komen zien, naar « beelden in smeltende sneeuw. » Niettemin veel bijval voor de tentoongestelde figuren, alsook de verlichting, gekleurde fonteinen, vuurwerk van Ricard, enz.

— De lasterlijke artikelen, die eenige dagbladen hebben medegedeeld, worden gelogenstraft door het feit dat de prins en de prinses Philippe van Coburg zich tegenwoordig te Weenen bevinden, na een kort verblijf bij bloedverwanten, te Ratisbonne en te München, waar feesten te hunner eere gegeven werden.

— JENNEVAL. — De stad Brussel zal, zooals wij reeds gemeld hebben, op het gedenkteeken van de Martelaarsplaats een medaillon plaatsen, ter eere van Dechez, genaamd Jenneval, den maker der *Brabançonne*, en waarop van Campenhout de muziek schreef. Jenneval was een fransch tooneelspeler, te Lyon geboren ; hij debuteerde op het tooneel te Ajaccio en kwam, na te Parys te zijn geweest, in 1827 naar den Munischouwburg te Brussel.

In 1830 debuteerde hij in de *Comédie française* en keerde den 28 Januari naar Brussel terug, zonder den uitslag van zijne debuts af te wachten. Den 27 augustus liet hij zich inschrijven op de lijsten der burgerwacht. Den 12 september zong men in de Munt zijne *Brabançonne*. In de gekende Septemberdagen vocht Jenneval tegen de Hollandsche troepen, en werd *chef d'état-major* benoemd.

Het was met graaf de Mérode te Lier. Bij eenen aanval, twee dagen na een gevecht aldaar, werden èn de Mérode en Jenneval gedood.

— NAAR CONGO. — Twee paters en twee broeders van het Trappistenklooster, te Westmalle, zullen in de lente naar de missiën van Congo vertrekken.

— Men meldt uit Brugge :

EEN DESERTEUR. — Vrijdag morgend werd een revolverschot gelost door eenen soldaat der artillerie, die niet naar de kazerne wilde terug keeren en opgezocht werd. Twee gendarmen achtervolgden den soldaat. Zoodra de deserteur hen zag, riep hij dat hij zich liever zou zelfmoorden dan naar het regiment terug te keeren.

Tijdens de vlucht door de straten der stad hield de soldaat de revolver op zijn rechter slaap gericht. In de St-Catharinastraat schoot hij in de richting der gendarmen, doch mikte naar de straatsteenen. Nabij de St-Kruispoort keerde hij zich plotseling om en riep tot de gendarmen dat, indien zij de achtervolging niet staakten, hij hen doodschieten zou.

Eindelijk werd de deserteur in de velden van de gemeente St-Kruis, na eenen wanhopigen strijd, door de gendarmen ontwapend en aangehouden. De soldaat die te Antwerpen in garnizoen was, werd naar de kazerne der gendarmerie van Brugge overgebracht.

— In de statie van Brugge zijn reeds van nu af wijzerplaten geplaatst, die de 24 uren aanwijzen.

— Men meldt uit Bergen :

Het socialisme daalt, en wel zoodanig dat de menschen hoe langer hoe meer uit de oogen beginnen te zien. Te Wasmuël hebben de volksvertegenwoordiger Roger en een andere socialist een lokaal, waar zij voordrachten kwam geven, langs het venster moeten ontvluchten. De gendarmen hebben hen moeten beschermen op hunnen weg naar de statie.

— Te Paturâges heeft citoyen Pepin, d. d. burgemeester, de meerderheid verloren. Zeven raadsleden stemmen stelselmatig tegen alles wat hij voorstelt of ondersteunt.

— Een persoon van Morlanwelz, wiens zoon een slecht nummer had getrokken, ontmoette eenen loteling, die gelukkiger was geweest. Door zijne vrouw geholpen, viel hij den loteling te lijf en zij begonnen hem ongenadig te slaan. Zij beweerden, met eenen geest in aanraking te zijn geweest, die hun zegde dat, indien hun zoon een slecht nummer trok, dit de schuld was van den loteling, dien zij nu deze slechte daad wilde betaald zetten.

— Men meldt uit Aarlen :

DE SNEEUW IN DE ARDENNEN. — De sneeuw is op het punt eene wezenlijke ramp te worden voor de ardeensche landlieden. De sneeuwvlaag bereikt 50 centimeters. Vele gemeenschappen zijn onmogelijk geworden. De poststede die den dienst doet tusschen Malmedy-Stavelot is dinsdag blijven steken. Deze slede had Malmedy om 4 ure 15 's morgens verlaten om te 5 u. 40 te Stavelot aan te komen, maar zij heeft de grens niet kunnen overschrijden.

Voerman, paard en rijtuig zijn op het Pruisisch grondgebied voorbij het huis Verkenne geblokkeerd. De voerman heeft zich moedig gedragen. Hij bevond zich in gevaarvollen toestand, te midden van den nacht, zijn paard tot aan den buik in den sneeuw staande. Hij moest lang wachten alvorens er van Bursonville, Pruisisch dorp, hulp kwam.

Na verscheidene uren werkens, werd het gespan eindelijk uit de sneeuwmassa gehaald. Het paard werd naar het huis van Verkenne gebracht. De voerman brak den koffer der slede open en haalde er de brieven uit, die hij te voet naar het bureel van Stavelot droeg. Het was dan 9 ure 's morgends.

Bij het aanbreken van den dag werden de werklieden gezonden om den doortocht te herstellen.

Te Mauhay heeft men in den sneeuw het lijk gevonden van den boschwachter van Les Tailles. De man is het slachtoffer geworden van zijnen plicht ; ondanks de groote hoeveelheid sneeuw, die in de streek gevallen is, deed hij dagelijks zijne ronde.

— PAARDENVERZEKERING. — Elk weet hoe gevoelig het verlies van een paard den landbouwer treft.

Immers van het doode dier is weinig te maken.

In vele gevallen kan men van een verongelukt runddier het vleesch verkoopen en dat vermindert het verlies.

Een gewoon paard is levend veel meer waard dan eene levende koe, maar bij den dood is 't omgekeerde.

Eenige landbouwers-paardenkweekers hebben het gedacht opgevat eene onderlinge verzekering te stichten tegen het verlies van paarden. Die maatschappij is reeds gevormd ; zij is op denzelfden voet ingericht als de veeverzekeringen.

In dezen tijd is de paardenkweek een der takken van de landbouwnijverheid welke nog winst geven.

Het is dus te hopen dat de openbare besturen de paardenkweekers zullen ondersteunen door het toekennen van de paardenverzekeringen, evenals aan de veeverzekeringen.

— **Rookers!!!** — Wat hoort t'huis bij een goed kopje Koffie ?

Een lekkere sigaar niet waar ! Welnu, gaat bij Leyser-Péters, Hasseltschestraat, Tongeren, en vraagt de uitmuntende gedeponeerde merken : « VALDINE en BRUNHILDE, » te Tongeren, bij hem alleen te verkrijgen.